

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

3969539

Onderwerp: **Regioarrangement Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen**

Kernboodschap

De gemeente Arnhem heeft in samenwerking met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen de afgelopen jaren de samenwerking met regio en Rijk versterkt. Met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en het sleutelgebied Spoorzone Arnhem-Oost heeft Arnhem daarin succesvolle stappen gezet. De samenwerking met regio en Rijk wordt in de komende jaren verder uitgebouwd. Om de ruimtelijke opgaven en ambities op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen in te kunnen brengen in de samenwerking met de provincie is begin 2023 het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen opgesteld. Samen met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley vormt het Regioarrangement de langetermijnkoers van de regio. Hiermee geven we sturing aan de regionale samenwerking binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. En worden de belangen van de regio en de gemeente Arnhem ingebracht in de ruimtelijke processen van provincie en Rijk.

Voorstel

1. Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vast te stellen.

Inleiding

De gemeente Arnhem heeft in samenwerking met de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen de afgelopen jaren de samenwerking met regio en Rijk versterkt. Met de [Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley](#) en het sleutelgebied Spoorzone Arnhem-Oost heeft Arnhem daarin succesvolle stappen gezet. De samenwerking met regio en Rijk wordt in de komende jaren verder uitgebouwd onder andere in de NOVEX-regio Arnhem Nijmegen Foodvalley (de nieuwe naam waaronder de bestaande samenwerking met Rijk, waterschappen, provincies Gelderland en Utrecht, de regio Foodvalley, de Groene Metropoolregio en 26 gemeenten verder gaat).

Om de ruimtelijke opgaven en ambities op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen in te kunnen brengen in de samenwerking met Rijk en regio is in opdracht van de provincie Gelderland begin 2023 het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen opgesteld. Samen met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley vormt het regioarrangement de langetermijnkoers van de regio.

Het Regioarrangement Groene Metropoolregio vormt een verdieping en verbreding van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley met economie, landelijk gebied en energie. Hierbij zijn de onderzoeken van de regio zoals het rapport Vervlochten Regio, groenblauw raamwerk, Economie van de Toekomst en het vervolg van de RES benut. Vanuit de gemeente Arnhem is de Ontwerp-Omgevingsvisie Arnhem 2040 betrokken bij dit Regioarrangement.

Het Regioarrangement is uitgewerkt in de drie verhaallijnen. Per verhaallijn wordt de opgave, keuzes, prioriteiten en benodigde investeringen voor de regio beschreven. Met deze indeling sluiten we aan bij de indeling van de Nationale Omgevingsvisie van het Rijk.

1. Landbouw en natuur; we gaan voor aantrekkelijke landschappen die bewoners een mooi uitloopgebied bieden, waarin ruimte is voor agrariërs, biodiversiteit en waterberging en waarin we kwetsbare natuurgebieden ontzien.
2. Klimaat, energie en (circulaire) economie; we willen ons verder ontwikkelen als regio van nationale en internationale betekenis door te werken aan toekomstbestendige en duurzame werklocaties en te investeren in de campussen van de regio. De uitwerking van de Regionale Energie Strategie en het voorkomen van netcongestie vormen daarbij belangrijke opgaven.
3. Leefbare dorpen en steden; de woningbouwopgave van de regio vergt een aantal randvoorwaarden zoals een schone en duurzame mobiliteit, voldoende ruimte voor

recreatie, voldoende netcapaciteit, stikstofruimte en goede voorzieningen voor o.a. zorg en onderwijs.

Waar de drie verhaallijnen in de regio bij elkaar komen en de ruimte gaat knellen wil de Groene Metropoolregio gebiedsprocessen starten om tot een (regio)aanpak te komen. Voorbeelden hiervan zijn de Veluwezoom en het Duivense Broek/Arnhem-Oost. Deze aanpakken worden in een later stadium uitgewerkt.

Het Regioarrangement vormt de input voor twee specifieke vervolgprocessen (zie bijlage: processchema ruimtelijke trajecten provincie en Rijk):

- a. het Ruimtelijk Voorstel van de provincie Gelderland,
- b. het NOVEX-ontwikkelperspectief Arnhem Nijmegen Foodvalley.

- a. Ruimtelijk Voorstel van de provincie Gelderland aan het Rijk.

Het Rijk maakt eind 2023 met alle provincies afspraken over hoe zij, in gezamenlijkheid met andere overheden, opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt provincies hiervoor een Ruimtelijk voorstel te doen. De provincie Gelderland heeft besloten haar Ruimtelijk voorstel vanuit haar zeven regio's op te bouwen via regioarrangementen. Eén van deze zeven regioarrangementen is het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De provincie Gelderland betreft de colleges bij het Ruimtelijk voorstel dat zij het Rijk doen.

- b. Het NOVEX-ontwikkelperspectief Arnhem Nijmegen Foodvalley.

Het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vormt een bouwsteen voor het NOVEX-ontwikkelperspectief Arnhem Nijmegen Foodvalley in 2023. Dit ontwikkelperspectief vormt een uitwerking van de bestuurlijke afspraken verstedelijking (2022) van alle partners in de NOVEX-regio Arnhem Nijmegen Foodvalley (de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de regio Foodvalley, de provincies Gelderland en Utrecht, de waterschappen en het Rijk). Het ontwikkelperspectief wordt eind 2023 aan de colleges aangeboden ter vaststelling.

Beoogd effect

Het Regioarrangement vormt de langetermijnkoers van onze regio. Hiermee geven we sturing aan de regionale samenwerking binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. En worden de belangen van de regio en de gemeente Arnhem ingebracht in de ruimtelijke processen van provincie en Rijk.

Argumenten

- 1.1 Het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen draagt bij aan de Arnhemse ambities.

In het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen worden de ruimtelijke opgaven, keuzes, prioriteiten en benodigde investeringen voor de regio beschreven op het gebied van landbouw en natuur, klimaat, energie en (circulaire) economie, leefbare dorpen en steden. Het Regioarrangement draagt bij aan de Arnhemse ambities op, onder andere, het gebied van de groene, gezonde en leefbare stad zoals die in de Ontwerp-Omgevingsvisie Arnhem 2040 zijn opgenomen.

- 1.2 Met het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen kan het belang van de regio worden ingebracht in de ruimtelijke processen van provincie en Rijk.

Het Regioarrangement brengt de langetermijnkoers, opgaven en keuzes, en bijbehorende investeringen in beeld voor de regio. Het vormt de gezamenlijke inbreng voor de ruimtelijke processen met provincie (Ruimtelijk Voorstel) en Rijk (NOVEX-ontwikkelperspectief). Hiermee beogen we draagvlak te krijgen bij de andere overheden voor de ambities en benodigde investeringen in onze regio.

- 1.3 Het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen geeft richting aan de ruimtelijke opgaven van de regio en functioneert formeel als een (niet verplicht) interbestuurlijk programma op basis van de Omgevingswet (vanaf 1 januari 2024).

Het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vormt een verdieping en verbreding van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley met economie, landelijk gebied en energie. Formeel is het Regioarrangement een (niet verplicht)

interbestuurlijk programma op basis van de Omgevingswet die in 2024 in werking treedt. De bedoeling hiervan is dat de regio een overeenkomst aangaat voor een langjarige samenwerking en dat via een cyclisch proces het Regioarrangement wordt geactualiseerd en nader uitgewerkt. Waar nodig betrekken de lokale overheden het Regioarrangement bij hun bestuurlijke besluitvorming.

Kanttekeningen en risico's

- 1.1 Het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen betreft een langetermijnkoers en is afhankelijk van uitvoering van andere overheden.

Het Regioarrangement brengt de langetermijnkoers, ambities en opgaven van de regio in beeld. Voor veel van deze ambities is de regio afhankelijk van andere overheden zoals de gemeenten, provincie en Rijk voor of medewerking, of de gewenste investeringen. De uitvoering van het Regioarrangement is daarom nog onzeker.

- 1.2 Het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen is een niet-verplicht interbestuurlijk programma onder de Omgevingswet.

Het Regioarrangement geeft de ruimtelijke koers weer voor de lange termijn van de Groene Metropoolregio en geeft de ambities en opgaven van de gehele regio weer. Het niet verplichte karakter van deze interbestuurlijke samenwerking betekent dat de uitwerking van het regioarrangement afhankelijk is van de medewerking van de samenwerkende partijen en niet kan worden afgedwongen door een van samenwerkende overheden.

Participatie

De Groene Metropoolregio heeft voorjaar 2023 diverse bijeenkomsten voor raadsleden georganiseerd in het proces om tot het regioarrangement te komen.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Als uit het Regioarrangement financiële consequenties volgen, vindt hierover aparte besluitvorming plaats.

Uitvoering

Het college van B&W betreft het Regioarrangement bij de vervolgprocessen met provincie en Rijk, en specifiek voor het Ruimtelijk Voorstel van de provincie Gelderland en het NOVEX-ontwikkelperspectief Arnhem Nijmegen Foodvalley. Hiermee wordt de langetermijnkoers en belangen van Arnhem en de regio ingebracht deze ruimtelijk processen. De raad wordt over de voortgang hiervan geïnformeerd.

Communicatie

Persbericht via de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Besluit van

Zaaknummer

3969539

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 november 2023, nummer: 3969539;

gelet op artikel 35 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,